

УДК 378:004

OPTIMIZATION OF METHODS OF TEACHING HIGHER EDUCATION IN HIGHER EDUCATION

ОПТИМІЗАЦІЯ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ЗДОБУВАЧАМ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Sysolina N. P./ Сисоліна Н. П.

s.e.s., as.prof. / к.е.н., доц.

ORCID: 0000-0003-0101-8854

Kononenko L.V./ Кононенко Л.В.

s.e.s., as.prof. / к.е.н., доц.

ORCID: 0000-0001-5698-5003

Sysolina I. P./ Сисоліна І. П.

s. t. s., as.prof. / к.т.н., доц.

ORCID: 0000-0002-2168-6553

Central Ukrainian National Technical University,

Ukraine, Kropyvnytskyi, University Ave., 8, 25030

Центральноукраїнський національний технічний університет,

Україна, м. Кропивницький, просп. Університетський, 8, 25030

Kononenko S.O./Кононенко С. О.

s. p. s., as.prof. / к.п.н., доц.

ORCID: 0000-0001-6637-4994

Центральноукраїнський державний педагогічний університет

імені Володимира Винниченка,

Україна, м. Кропивницький, вул. Шевченко, 1, 25006,

Volodymyr Vynnychenko Central Ukrainian State Pedagogical University

Ukraine, Kropyvnytskyi, Shevchenko street, 1, 25006

Chumachenko O. S./ Чумаченко О. С.

s.e.s., as.prof. / к.е.н., доц.

ORCID: 0000-0002-1097-5827

Central Ukrainian National Technical University,

Ukraine, Kropyvnytskyi, University Ave., 8, 25030

Центральноукраїнський національний технічний університет,

Україна, м. Кропивницький, просп. Університетський, 8, 25030

Анотація. У праці розглянуто трансформування освітнього середовища з метою втілення концепції сталого розвитку. Наведено переваги та недоліки дистанційної форми навчання. Зазначено, що викладач надає здобувачу вищої освіти «інформацію», яка є основою формування знань. Наголошено про важливість, для розвитку творчих здібностей, застосування акмеологічного підходу.

Ключові слова: методика викладання, дистанційна форма навчання, знання, інформація, здобувачі вищої освіти

Abstract. In the work the transformation of the educational environment with the purpose of realization of the concept of sustainable development is considered. Advantages and disadvantages of distance form of study are given. It is noted that the teacher gives the student of higher education "information", which is the basis of formation of knowledge. The importance for the development of creative abilities and the application of the akmeological approach is emphasized.

Key words: Methods of teaching, of distance form of study, knowledge, information, students of higher education

Вступ. Сьогодні знання є найважливішим інструментом, знаряддям і предметом праці, що обумовлює необхідність формування такого комплексу знань, засвоєних і закріплених у людському інтелекті, уміннях та навичках, який стане підґрунтям розвитку особистості як суб'єкта прогресивних перетворень [9]. Ще А. Сміт відзначав виключну роль знань, а К. Маркс те, що розвиток основного капіталу є показником того, до якої міри суспільне знання перетворюється на безпосередню продуктивну силу [2].

Основний текст.

Сучасний світ характеризується переходом на модель сталого розвитку, що обумовило декларування ЮНЕСКО необхідність у трансформуванні освітнього середовища з метою втілення концепції сталого розвитку [1]. При цьому трансформування повинно стосуватися не тільки питань змістовного наповнення та підбору педагогічних методик, а і питань форм організації освітньої діяльності.

У порівнянні із традиційним аудиторним навчанням дистанційне та on-line навчання дозволяють зменшити обсяги спожитої електроенергії. Це дозволяє зменшувати негативний вплив на зовнішнє середовище, що цілком відповідає концепції сталого розвитку. З огляду на це визначена ЮНЕСКО потреба у змінах освітнього середовища може бути досягнута також завдяки розвитку on-line освіти [3].

Включення цифрових технологій у навчальний процес дає можливість значно його оптимізувати (до переваг цифровізації освіти відносять: інноваційність, модернізацію освіти, доступність, сприятливість інтеграційним процесам та світовому процесу глобалізації). Крім того, дистанційна форма навчання дозволяє враховувати індивідуальні здібності, потреби, темперамент і зайнятість людини, що навчається, яка може проходити учбові курси в будь-якій послідовності, швидше або повільніше.

Незважаючи на суттєві переваги дистанційна форма навчання має ряд недоліків (складність перевірки досягнутих результатів навчання та сформованих компетентностей, неготовність закладів освіти до повного переходу в дистанційний режим тощо).

Основною метою вузівської підготовки є формування професійного мислення у здобувачів вищої освіти (вироблення здібностей до творчого, проблемного підходу). При цьому основними мотивами є інтелектуальний пошук, знаходження рішення тієї або іншої задачі. За визначенням Р. Солсо, інтелект – це здатність осмислено здобувати, відтворювати і використовувати знання для розуміння конкретних і абстрактних ідей, понять і відносин між об'єктами й ідеями і використовувати знання осмисленим способом [10]. Так, навчальні заклади надають здобувачам освіти «інформацію», яка у процесі навчання повинна перетворюватися на «знання». Бусарева Т. Г. зазначає, що основна відмінність знання від інформації – це ступінь організованості й свідомості первинних даних [4]. Проте, необхідно враховувати те, що інформація є лише «сировиною» для формування знання, основним ресурсом, послугою, товаром. Тобто знання є систематизованою, структурованою інформацією, якою володіє індивідуум – якістю індивідуума. Інформація ж задовольняє потребу певного індивідуума у ній, є основою формування знань. Процес перетворення інформації на знання потребує від індивідуума певних якостей, навичок, здібностей [5]. Таким чином, викладач надає здобувачу освіти лише «інформацію», яка не може існувати без суб'єкта, який її сприймає та фіксує [6].

При розвитку творчих здібностей у здобувачів вищої освіти, необхідно пам'ятати, що творчі здібності поділяються на такі групи: перша пов'язана з мотивацією (інтереси і схильності), друга – з темпераментом (емоційністю), третя – з розумовими здібностями («свіжість погляду», здібності до згортання розумових операцій, до перенесення досвіду, цілісність сприйняття, готовність пам'яті, здібності до оцінки, до доопрацювання, передбачення тощо) [7]. А для цього неможливо лише формальне доведення матеріалу до здобувачів вищої освіти. Враховуючи специфіку майбутньої спеціальності, матеріал необхідно підкріплювати практичними навичками.

Останнім часом все більше уваги приділяється акмеології і акмеологічному підходу до вищої освіти. Взагалі предметом акмеології є творчий потенціал людини, закономірності і умови досягнення суб'єктом діяльності (індивідом

або об'єднанням індивідів) різних рівнів розкриття творчого потенціалу, вершин самореалізації, що є важливим для молодого фахівця [8]. При дистанційній формі навчання досягнути бажаного результату важче ніж при традиційній, проте є можливість, застосувавши віртуальну реальність, шляхом використання сучасних систем телекомунікації (Інтернет).

Висновки.

Поступальний розвиток педагогіки відкриває великі можливості в пошуку нових засобів, форм і методів навчання і виховання. У педагогіці постійно з'являються нові підходи і погляди на організацію процесу навчання і виховання. При визначенні та застосуванні реалістичних варіантів (одного або множини) необхідно мати на увазі, що для певного підходу важливо враховувати комбінації різноманітного ступеня професіоналізму викладання та психологічного сприйняття інформації, проте лише деякі з яких будуть ефективні в певний термін часу.

Література:

1. Education for sustainable development: a roadmap. URL: <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000374802.locale=en>. (дата звернення: 13.06.2022)
2. Kononenko L., Kononenko S., Mytsenko V. Formation of Professional Knowledge among Graduates of Higher Educational Institutions in the Conditions of Knowledge-Based Economy: Integrative Approach. *Центральноукраїнський науковий вісник. Економічні науки*. 2019. Вип. 3. С. 125-130. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npkntu_e_2019_3_14 (дата звернення: 13.06.2022)
3. R. Roy, S. Potter, K. Yarrow. Towards sustainable higher education: environmental impacts of conventional campus, print-based and electronic/open learning systems URL: https://www.researchgate.net/publication/42792604_Towards_sustainable_higher_education_environmental_impacts_of_conventional_campus_print-based_and_electronicopen_learning_systems. Accessed on: 21 Sept.2021. (дата звернення: 13.06.2022)
4. Бусарева Т.Г. Специфічні риси формування світового ринку знань. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Економічні науки*. 2019. Вип. 34. С. 7-12. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvkhdn_en_2019_34_3(дата звернення: 29.06.2022).

5. Кононенко С.О., Кононенко Л.В., & Манойленко Н.В. Методика формування інформаційно-дослідницьких компетентностей у здобувачів вищої освіти засобами цифрових технологій. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки.* 2021 (198), 125-128. URL: <https://pednauk.cuspu.edu.ua/index.php/pednauk/article/view/1033> (дата звернення: 17.06.2022).

6. Марченко К.М., Оришака О.В. Інформаційно-психологічна безпека людини в інформаційному суспільстві. *Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції “Інформаційна безпека та інформаційні технології”:* тези доповідей, 2 – 3 квітня 2020 р. Кропивницький: ЦНТУ, 2020. С.15 URL: <http://kbpz.kntu.kr.ua/wp-content/uploads/2020/04/%D0%97%D0%91%D0%86%D0%A0%D0%9D%D0%98%D0%9A-%D0%A2%D0%95%D0%97-%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84-2-3-%D0%BA%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%BD%D1%8F.pdf#page=15> (дата звернення: 17.06.2022).

7. Сисолін П.В., Сисоліна І.П. Конструкторські та методичні підходи по підвищенню якості висіву: Монографія. Кіровоград: КОД, 2012. 152с.

8. Сисоліна І.П. Шляхи покращення методики викладання для інженерів-механіків. *Збірник наукових праць Вінницького національного аграрного університету. Серія: Технічні науки.* Редколегія: Калетник Г.М. (головний редактор) та ін. Вінниця: ВНАУ, 2013. Вип. 12 (75). С. 194-200.

9. Сисоліна Н.П. Шляхи формування якісного навчання у вищій школі. *Інноваційний розвиток вищої школи України. Збірник доповідей Всеукраїнської заочної науково-практичної Інтернет-конференції (21 травня 2014 р.)* КНТУ. Кіровоград: Видавець Лисенко В.Ф., 2014. С.69-70.

10. Солсо Р. Конгнитивная психология: Пер. с англ. М.: Тривола, 1996. 600с.

© Сисоліна Н.П., Кононенко Л.В., Сисоліна І.П.,
Кононенко С.О., Чумаченко О.С.